

Keuzedeel palliatieve zorg mbo

Thema 2 Introductie signaleringsinstrument en Besluitvormingsmethodiek palliatieve zorg

DOCENTENHANDLEIDING

Deze docentenhandleiding hoort bij Thema 2 *Introductie signaleringsinstrument en besluitvormingsmethodiek palliatieve zorg* van het Keuzedeel palliatieve zorg voor mbo, niveau 3 en 4. In deze docentenhandleiding tref je aan:

1. Leerdoelen
2. Voorbereidende opdracht
3. Introductie op het thema Introductie signaleringsinstrument en besluitvormingsmethodiek palliatieve zorg
4. Achtergrondinformatie
5. Inspirerende onderwijsmaterialen

1. Leerdoelen

Leerdoelen rubric starter

De student:

- benoemt kenmerken van verschillende signaleringsinstrumenten om de palliatieve fase te markeren. (Onderwijsraamwerk)
- kan gebruik maken van meetinstrumenten, zoals de lastmeter, DOS-score etc. (K1006)
- kan zingevingsproblematiek signaleren bij de zorgvrager en naasten. (K1006)

De student is in staat om:

- in eigen woorden uitleg te geven over het gebruik van de signaleringsmethodiek.
- in eigen woorden uitleg te geven over de wijze waarop meetinstrumenten behulpzaam zijn in de palliatieve zorg.
- aan te geven wat de meest voorkomende symptomen in de palliatieve zorg zijn.

Leerdoelen rubric gevorderd

De student:

- signaleert de palliatieve fase bij de patiënt door signaleringsinstrumenten in te zetten om deze fase te markeren. (Onderwijsraamwerk)
- gebruikt passende meetinstrumenten om overbelasting bij naasten te signaleren en voert passende interventies uit. (Onderwijsraamwerk)
- kan gebruikmaken van meetinstrumenten, zoals de lastmeter, DOS-score etc. (K1006)
- kan zingevingsproblematiek signaleren bij de zorgvrager en naasten. (K1006)

De student is in staat om:

- meetinstrumenten te gebruiken om klachten bij de zorgvrager en/of naasten te signaleren en te onderzoeken.
- de meest voorkomende symptomen in de palliatieve zorg te herkennen binnen de eigen zorgpraktijk.
- zorgproblemen te signaleren met behulp van de signaleringsmethodiek.
- interventies (in overleg) interventies in te zetten bij klachten van zorgvrager en/of naasten.

Leerdoelen rubric beroepsbekwaam

De student:

- kan laag- en midden-/hoog-complexe problemen van de patiënt signaleren, hierop interveniëren, binnen het team bespreken en rapporteert bevindingen, doelen en acties in het zorgplan. (Onderwijsraamwerk)
- signaleert actuele en potentiële problemen van de laag- en midden-/hoog-complexe patiënten en past passende interventies toe. (Onderwijsraamwerk)
- inventariseert de behoeften en wensen ten aanzien van, zorg, ondersteuning en begeleiding bij de zorgvrager en zijn naasten op alle dimensies (somatisch, psychisch, sociaal en spiritueel) (K1006)
- signaleert in welke fase de cliënt zit en met behulp van klinisch te redeneren ga je in overleg met de arts over de mogelijkheden van medicatie. (K1006)

De student is in staat om:

- veranderingen bij een zorgvrager te signaleren en deze te rapporteren aan de juiste persoon/professional gebruik makend van de richtlijnen op palliatieve zorg.
- zorgproblemen met behulp van de signaleringsmethodiek te interpreteren, verwoorden en bespreken met collega's.
- interventies in te zetten bij de meest voorkomende symptomen in de palliatieve zorg.
- informatie te geven aan een zorgvrager en/of naasten over klachten en interventies bij klachten.
- (samen met de arts) het gesprek met zorgvrager en naasten te voeren over de palliatieve fase, klachten, interventies en mogelijkheden van medicatie.

2. Voorbereidende opdracht

Bespreek voorafgaand aan deze introductieles onderstaande opdracht met de studenten. [Klik hier voor de voorbereidende opdracht over signaleren](#) en [hier voor de voorbereidende opdracht voor alle niveaus over gezamenlijke besluitvorming](#).

Voorafgaand aan dit thema is het goed om studenten informatie over de digitale set [Signalering in de palliatieve fase](#) uit te reiken. Voor mbo-verpleegkunde (niveau 4) is het ook belangrijk de methode [Besluitvorming in de palliatieve fase](#) uit te reiken. Beide sets kunnen tijdens de lessen verder toegelicht en gebruikt worden.

Signalering

Laat studenten de volgende materialen bestuderen:

Artikel: [Mediator 14 november 2015 ZonMw](#)

Video: Goede voorbeelden Palliatieve Zorg: [Signalering door verzorgenden](#)

Laat studenten daarnaast ook actief zoeken naar informatie op internet over signaleringskaarten. Studenten noteren naar aanleiding hiervan vragen en/of onduidelijkheden en nemen dit mee naar de bijeenkomst. Zie [de voorbereidende opdracht over signalering](#).

Besluitvorming

Laat studenten de volgende materialen bestuderen:

Video: Goede voorbeelden Palliatieve Zorg: [Besluitvorming in de palliatieve fase](#)

Document: [Besluitvorming in de palliatieve fase](#)

Laat daarnaast studenten actief zoeken naar informatie over besluitvorming in de palliatieve fase. Studenten noteren naar aanleiding hiervan vragen en/of onduidelijkheden en nemen dit mee naar de bijeenkomst. Zie de [voorbereidende opdracht over besluitvorming](#).

3. Introductie op het thema Introductie signaleringsinstrument en besluitvormingsmethodiek palliatieve zorg

In dit thema wordt gebruikgemaakt van workshops van IKNL. Deze workshops, inclusief powerpointpresentaties met handleidingen kun je vinden via onderstaande links:

[Signalering in de palliatieve fase](#)

[Gezamenlijke besluitvorming](#)

[Besluitvorming in de palliatieve fase](#)

De uitleg van de dia's vind je in de notities van de powerpointpresentaties.

De powerpointpresentaties zijn opgebouwd uit diverse slides met veel inhoudelijke informatie. Om de ze interactief in te zetten, kun je naar eigen inzicht werkvormen toepassen.

4. Achtergrondinformatie

In dit deel vind je achtergrondinformatie over:

- De set Signalering en B-learning
- De methodiek Besluitvorming

Set Signalering

Goed signaleren draagt in belangrijke mate bij aan goede palliatieve zorg. De set [Signalering in de palliatieve fase](#) biedt de zorgverlener hiervoor handvatten en is uitgebreid met een signaleringskaart en achtergrondinformatie over zingeving en spiritualiteit. Daarnaast zijn de signaleringskaarten en achtergrondinformatie van dyspneu, misselijkheid en braken, pijn en vermoeidheid in de set aangepast op basis van herziening van deze richtlijnen. Wil je hier meer over weten? Raadpleeg dan de informatie over de [methodiek Signalering in de palliatieve fase](#) op Palliaweb.

De [digitale set Signalering in de palliatieve fase](#) is kosteloos verkrijgbaar. De gedrukte set Signalering is tegen vergoeding te verkrijgen in [de webshop](#) van IKNL.

Informatie workshop B-learning IKNL

IKNL stelt op Palliaweb een [lesmodule, presentatie en docentenhandreiking](#) beschikbaar voor de methodiek Signalering in de palliatieve fase. Aan de hand van drie casuïstieken wordt de methodiek signalering in de palliatieve fase behandeld. De

Keuzedeel palliatieve zorg mbo

Thema 2 Introductie signaleringsinstrument en Besluitvormingsmethodiek palliatieve zorg

casus van mevrouw Alberts raden wij aan binnen het Keuzedeel mbo. Zie hiervoor pagina's 9 en 10 uit de lesmodule, pagina 9 van de docentenhandreiking en dia's 26-64 (inclusief notities) van de powerpointpresentatie.

Set Besluitvorming palliatieve fase

De Set Besluitvorming is eveneens aangepast op basis van de hierboven genoemde herziene richtlijnen. Het gebruik van de methodiek zorgt ervoor dat zorgverleners doelgericht analyseren, dat er oog is voor alle dimensies en er tijdig wordt geanticipeerd op veranderingen. Er wordt daarbij nadrukkelijk rekening gehouden met de wensen van de patiënt en zijn levensverwachting. [Raadpleeg hierbij de map materiaal.](#)

IKNL stelt op Palliaweb een [lesmodule, presentatie en docentenhandreiking](#)

beschikbaar voor de methodiek besluitvorming in de palliatieve fase.

Meer informatie over besluitvorming in de palliatieve fase vind je op de pagina [Goed Voorbeeld: Besluitvorming in de palliatieve fase](#). Hier kun je ook de digitale set downloaden.

5. Inspirerende onderwijsmaterialen

Bij dit thema zijn meerdere achtergrond- en onderwijsmaterialen verzameld. Je kunt deze vinden door op onderstaande link te klikken.

[Klik hier voor inspirerende onderwijsmaterialen](#)

